

แพทยศาสตรศึกษาที่มุ่งเน้นชุมชน (Community-Oriented Medical Education: COME)

ค่านิยมการจัดการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A	C	T	I	V	E
----------	----------	----------	----------	----------	----------

C : Community-oriented education (มุ่งเน้นชุมชน)

7 คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับแพทยศาสตรศึกษาที่มุ่งเน้นชุมชน (Community-Oriented Medical Education: COME)

1. COME คืออะไร

แพทยศาสตรศึกษาที่มุ่งเน้นชุมชน (Community-Oriented Medical Education: COME) เป็นการฝึกอบรมแพทย์ที่มีประสิทธิภาพรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้ได้แพทย์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน สามารถให้การดูแลความเจ็บป่วย และสร้างเสริมสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคลและชุมชนคำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงได้แก่ community-based medical education, community involvement in medical education และ community engaged medical education

มีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษางานท่านว่ามีความแตกต่างระหว่าง community-oriented education และ community-based education โดยใน community-oriented education จะเป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้สัมผัสชุมชน แต่สำหรับ community-based education จะใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนการสอน โดยทั้งผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในชุมชน ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทของชุมชนได้อย่างแท้จริง

2. COME เป็นการฝึกอบรมแพทย์เกรดต่ำหรือไม่

หลักสูตรที่ใช้ COME จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นปัญหาที่พบบ่อยและมีความต้องการของชุมชนที่จะแก้ปัญหานั้นปัญหาที่พบบ่อยนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะแก้ไข แพทย์ที่มาดูแลจะต้องมีความรู้ที่กว้างและทันสมัย ดังนั้นจึงไม่ถือว่าเป็นแพทย์เกรดต่ำ

3. COME มีเพื่อผลิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนเท่านั้นหรือไม่

COME มีการสอนทั้งศาสตร์และศิลป์ของการเป็นแพทย์ ให้รู้จักปัญหาทั้งที่เกี่ยวกับสุขภาพและปัญหาทางสังคมของคนในชุมชน ดังนั้นผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้ COME จะมุ่งเน้นประเด็นปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยของคนในชุมชน มากกว่าแพทย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลที่มุ่งเน้นการรักษาตัวโรค การวินิจฉัยและการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นสำคัญ

4. COME เป็นการจัดการเรียนการสอนบนฐานของวิทยาศาสตร์หรือไม่ หรือเป็นการใช้ศาสตร์ทางสังคมล้วน

มีการศึกษาพบว่าในการฝึกอบรมแพทย์ในปัจจุบัน ส่วนที่เป็น “soft science” นั้นหายไป และพบว่าควรจะต้องให้มีมากขึ้น ในหลักสูตรที่ใช้ COME ผู้เรียนจะเรียนวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และวิทยาศาสตร์การแพทย์ในช่วงปีแรกๆ และเรียนทักษะทางคลินิกในช่วงปีหลังแต่อย่างไรก็ตามต้องมีการบูรณาการเนื้อหาหรือศาสตร์ทางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจประเด็นทางด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมไปถึงความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย ไม่ใช่เพียงเป็นผู้รักษาโรคให้หายเท่านั้น

5. บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรที่ใช้ COME จะมีสมรรถนะที่จะรับมือกับปัญหาของผู้ป่วยเพียงพอหรือไม่

จากงานวิจัยพบว่าไม่ถึงร้อยละ 10 ของคนป่วยที่ไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล และมีเพียงร้อยละ 1 ของคนที่ไปโรงพยาบาล จะเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแพทย์ในโรงพยาบาล ผู้เรียนจะได้พบผู้ป่วยส่วนหนึ่งเท่านั้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะไปแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุขในบริการปฐมภูมิ เมื่อผู้เรียนได้

มีประสบการณ์ดูแลรักษาโรคที่พบบ่อยในชุมชน เมื่อจบการศึกษาไปก็จะมีความสามารถเพียงพอในการรับมือกับปัญหาของผู้ป่วย

อย่างไรก็ตามพบว่าโรงเรียนแพทย์ที่ใช้ COME ในปัจจุบันก็ยังจัดการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนแพทย์เป็นส่วนใหญ่ของระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด เพียงแต่จัดเวลาให้ผู้เรียนสัมผัสหรืออยู่ในชุมชนมากขึ้น

6. เมื่อเราพูดถึง COME แล้ว บทบาทของโรงพยาบาลเป็นอย่างไร โรงพยาบาลเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือไม่

โรงพยาบาลถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน แต่ไม่ใช่ชุมชนทั้งหมด การเรียนการสอนในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิจำไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของชุมชนได้ชัดเจน

7. COME มีค่าใช้จ่ายและต้องการทรัพยากรที่สูงกว่าการเรียนการสอนแบบเดิมหรือไม่

ทั้งนี้เนื่องมาจาก COME มักต้องอาศัยการเรียนแบบกลุ่มย่อย (small group learning) ดังนั้นอาจต้องการทรัพยากรมากกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในปัจจุบันมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายของ COME น้อยมาก มีเพียงการศึกษาในโรงเรียนแพทย์ของ New Mexico University พบว่าการปริมาณเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมและแบบ COME นี้ ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

Hamad, B. (1991). Community-oriented medical education: what is it? Medical Education: 25: 16-22.

Hays, R. (2007). Community-oriented medical education. Teaching Teach Education: 23: 286-93.

ข่าวคณะพยาบาล

คณะพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีที่ 32 ฉบับที่ 232 ประจำเดือนสิงหาคม 2557

<http://medinfo.psu.ac.th>

สุดจิต ไตรประคอง

กับ 37 ปี ในคณะแพทยศาสตร์

“

เพราะองค์กรแห่งนี้ทำให้ฉันเติบโต
และมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่รัก

”